

cum actio personalis primo loco intentata, successivum exercitium actionis realis non excludat, ut advertit Coler. de proc. execu. qu. 3. cap. 5. nn. 42. Albit. de inconstantia in iudic. qu. 15. n. 33. Rot. dec. 8. nn. 2. in nov. de caus. pof. & propriet.

Prout negre iterum controverfa falfitas mandati procurar impeditre potuit, quin in proposito eitem Liviae eius concedenda reintegratio, dum talis falfitas fatis prolati remanit, etiam in hoc judicio civili, ex sententia criminali pravio tecum examine, contra Iulium resignantem lata, qua licet eis contumacialis, post annum probat delictum, & eundem effectum operatus, si ei falso servatis servandis prolati, Scacc. de iudic. lib. 1. cap. 97. nn. 120. Rot. dec. 486. nn. 9. part. 14. & dec. 513. nn. 8. part. 18. recent. cum tamen sufficeret verhementem ex ea suspicione falifitatis refutare, dum illa in iudicio civili pro vera falifitatis probatione reputatur, Rot. dec. 236. nn. 9. part. 15. & dec. 555. nn. 8. part. 18. rec.

Ponderato potissimum in pragmisorum corroboracionem, quod talis falfitas per defensores Montifalmarum in prima instantia non solum non fuit in controverfiam revocata, sed immo positive vere per Iulium admissam fuisse, Rota coram Buratt. dec. 678. nn. 2. Gregor. dec. 506. nn. 6. & seq. & recent. 8. dec. 652. n. 5. part. 2. ita ferotina illius impugnatam infusibiliter exceptionis offendit, rem enim tam gran- dem tamdiu non retinuerunt, ut inquit text. in l. si for. 3d. de pen. Menoch. conf. 287. nn. 28.

Quod autem praedicta sententia criminalis collusivè inter Liviā & Iulium fuerit procurata ad inferendum præjudicium empitoribus locorum montium, nullam animadversionem mereri vilium fuit: cum enim per illam Iulius notam publica infamia, & periculum carcereatione subferit, & ulterius condemnationem ad tristores perpetuas paupserit, ex his consequenter exclusa remanet omnis prætensa collusio, qua numquam intervenire prefumitur, quoties illa vergit in manifestum præjudicium illius qui eam prædicta tentavit, ut advertunt Cravet. conf. 75. n. 15. Gratian. conf. 6. nn. 6. lib. 1. Sylvan. conf. 7. nn. 11. & seq. Farinac. de falso. 153. nn. 20.

Negre ad effugientiam controverfam restitutionem locorum montium visa fuit relevare insuffit, qua faciebat defensores empitorum ob auctoritatem Principis intercedentem in his contradicibus, sub cuius clypeo immunes ab omni periculo se jactabat, quia ut obferabant DD. brevi, sed matrura deliberatione securitas quam facit Princeps in diffractione locorum montium, et quod onera & hypothecas, ut late fuit animadverbum in precedenti ma- decisione, quis revidetur, & propterea ne subfcriberet nam in reliqua ultra Principis auctoritate in refiguratione locorum montium, eorumque legitima translatione in perfonam alterius, necessario quoque requirunt prioris Domini confessus, sine quo Princeps numquam ad interpositionem sua auctoritatis deuenire solet, ut advertit Card. de Luca de regal. dec. 26. n. 2. & dec. 27. n. 2. dec. 43. n. 13. Hinc propter præcedit, quod cum talis confessus in proposito non intercederet, emporio prædicti pati debentur eorumdem locorum avocationem, ex firmatis per Rot. coram Cavaler. dec. 651. nn. 7. & dec. 642. nn. 14. & 15. coram Dunoz. Jun. & dec. 112. n. 22. & seq. penes Pofth. de subfhafta. Princeps namque de rebus alienis sine ipius Domini confessu disponere non intendit, neque præsumit illum poliare velle de juriib. que ab ipso Princeps per viam contracuta, & titulo oneroso acquivit, Rot. dec. 446. n. 6. part. 1. dixer. & dec. 315. nn. 7. part. 17. rec.

12 Contarium vero suadere neque potuit ratio publici

commerci, que impedita remaneret, quoties emptor locorum montium non esset tutus in empione de illis facta modo conuento, quo paulm in urbe & in aliis transferri solent; nam si terminus propositi casus admittetur translationis validitas, talis admisio est potius destruktiva, quam conservativa publici commercii, dum non folium omnes ab acquisitione locorum montium retrahentur, eo quod abe corum consensu possent de illis omnibus valide privari, ut observat Rot. 4. dec. 642. num. 15. & ibi coram Dunoz. Jun. sed lauper eorumdem posse foras ad evitandum tam grande præjudicium illa certam diffidarent, ut illorum pretium investirent in rebus, qua abe corum consensu non essent alienabiles; unde si ab inconvenienti possibili est arguendum, hoc certe 14 maius existet illo, quod per defensores Montifalmarum circa restrictionem commercii fuit ponderatum. Ne igitur injuriarum occurrat nascatur, unde iuris nascatur, ut inquit text. in l. si for. 3d. de pen. Menoch. conf. 287. nn. 28.

Prout negre videtur empitoris suffragari posse fundatum bona fide, cum illa maior concurredit in vero Domine locorum montium, qui sub iuris communis dispositione & publica fecunditate turus exstebat, quod loca montium ad se spectantia ab eo absque illius consensu divelli non poterant; qua utique præfenda venti illi, quam emptor potuit habere, dum ipse de re vendita qualitate, ac de persona venditori exquirere teneturbat: quod si hac explice neglexit, cum de aliquo negligencia notari posset, omnis aequitas & justitia exposcit, ut in concurso ei eveniat sufficiendum, qui in nihil penitus deliquerit, ad text. in l. hoc jure 27. & l. si mancipium 34. ff. de evit. Rot. coram Primo dec. 40. n. 7.

Nec quidquam urgent in contrarium exempla noviter allata, quod nempe in duobus similibus, R. Camera nullam voluerit capere resolutionem: nam ultra quod nullatenus probatum fuit, huiusmodi causas fuisse verè propositas & discutias in dicto tribunalis: accedit insuper: quod quatenus etiam R. Camera ab eorum resolutione abstinuerit, propter aliquam circumstantiam in illis casibus concurrentem, non inde sequitur, quod praefens controverfa non eset per iuris tramites dividenda; prout alias in nostro tribunali decisio fuit coram Cavaler. dec. 651. & seq. & coram Dunoz. Jun. dec. 642. nn. 13.

Et licet predicta decisiones non sint in terminis praefensis casus; adhuc cum ratio decidendi funderet in defectu 21 legitimis confessus, inde sequitur, quod praefensi casui optime adaptabiles detergantur.

Et ita utraque parte informante &c.

MANTISSA DECISIONUM SACRAE ROTÆ ROMANÆ, ad Librum Tertium THEATRI VERITATIS & JUSTITIÆ, CARDINALIS DE LUCA, Qui est DE JURISDICTIONE ET FORO COMPETENTI &c. ARGUMENTA DECISIONUM. DE JURISDICTIONE ET FORO COMPETENTI &c.

DECISIO I. Carpenteraten. Jurisdictionis.

E Piscopos cognoscere potest de causis sua mente, nec Judex Laicus se in eis ingerere valet, etiam si alias etiam consensu fuerit privilegium de illis cognoscendis, cum ex contrario obseruantia illud amissum, & per Episcopum recuperata juridictio censeatur.

DECISIO II. Avenion. seu Carpenteraten. Jurisdictionis.
Sicut olim Procurator Casariorum in causis fiscalibus erat iuris privativus ad Proconsulem, ita hodie judex & praeses Camera Comitis Venaissini, tamquam loco procuratoris Casariorum subrogatus, eti judex privativus ad prolegatum, qui in locum pro consulis sufficit.

DECISIO III. Cavallicen. Jurisdictionis.

Procuratori jurisdictionis ex causa boni regimini interest, potest redditio in rationum per administratore, & cōmunitati faciendis, etiam adiut contraria consuetudo.

DECISIO IV. Carpenteraten. Jurisdictionis.
Praeses fei. Judge Camera Comitis Venaissini in causis interfecti fisci concernientibus privativa jurisdictione pollet; de causa vero privatorum cognoscere non potest, nisi explicite se submisserit ejus curia, adeò ut non sufficiat generali submissio omnibus curiis, cum intelligentia de curiis competentibus vel ratione originis, vel domicili, aut contractus.

DECISIO V. Carpenteraten. Jurisdictionis.
Hac Deciso est confirmatoria precedens, nec altero indigent argumento.

DECISIO VI. Carpenteraten. Jurisdictionis.
Hac Deciso confirmat etiam quae in antecedentibus Decisivo firmate sunt.

DECISIO VII. Carpenteraten. Jurisdictionis.
Hac Deciso nudum confirmat motiva precedentium Decisionum, sed responderet etiam objecto consuetudinis immemorabilis.

DECISIO VIII. Carpenteraten. Jurisdictionis.
Hac Deciso, que est confirmatoria precedens, firmat

ex defectu laſionis non esse locum restitutio*n*i in integrum adverſus quartor sententias conformes, & praeterea immemorabilis consuetudini responderet.

DECISIO IX. Nullius, seu Fulden. Jurisdictionis.

Quod Abbatia Fulden, sit nullius, & Abbas in ea habeat nativam jurisdictionem una cum Territorio separato à Diocesi Herbipolien. in hac decisione plenissime comprobatur, in qua etiam de multiplicibus Privilegiis, & actibus, ex quibus talis Juridictio desaturat, & demum quod eadem Juridictio possit acquiri, vel per immemorabilem, vel per quadragenaria cum titulo, & qualis titulus ad hunc effectum sufficit.

DECISIO X. Nullius, seu Fulden. Jurisdictionis.

Juridictio, & exemplo nativa in Ecclesiis inferioribus de jure dari non potest, & ex ista tribu nequit Abbatia Fulden, quia non confortat de ejus creatione ante Episcopatum Herbipolien, prout omnino probari deberet. Brevia Pontificia exemplaria regulariter non important, nisi exemplum passim, nisi facta fuerit mentio de Clerico, & Populo, & expressè fuerit adempta Juridictio Episcopi, posse tamen Praelatus inferior jurisdictionem, & Territorium prescribere, si concurrat quadragenaria cum titulo colorato.

DECISIO XI. Materaren. Jurisdictionis.

Ecclesia que ante unionem habebat suam Diocesim, cum post unionem retinet aquæ principalis, & ex quibus talis dicatur.

DECISIO XII. Materaren. Jurisdictionis.

Idem Argumentum cum superiori.

DECISIO XIII. Giennen. Adjunctorum.

Concilium Tridentinum demandans, ut Episcopus in causis, & delictis Capitularium procedat cum adjunctis, militis solim in iis Capitulis, quæ ante Concilium erant exempla, cum de jure, quoad Capitula non exempta, possit Episcopus sine adjunctis procedere; & ex quibus prætentis exemptione ante Concilium excluda remaneat in casu hujus decisionis.

INDEX DECISIONUM.

A Vvenionen, seu Carpenteraten. Jurisdictionis, Luna 29. Aprilis 1697. Priolo. Decisio II.

Carpenteraten. Jurisdictionis, Luna 22. Junii 1682. Paulus, Decisio I.

Eadem 11. Maii 1699. Lancetta. Decisio IV.

Eadem Luna 8. Febr. 1700. Lancetta. Decisio V.

Eadem Luna 25. Junii 1703. Priolo. Decisio VI.

Eadem Veneris 8. Maii 1705. eodem. Decisio VII.

Eadem Luna 15. Martii 1706. De Omana. Decisio VIII.

Cavall. Juris interfendi, Luna 2. Maii 1701. Molines. Dec. III.

* Nullius, seu Fulden. Jurisdictionis, Luna 28. Junii 1700. De la Tremoile. Decisio IX.

Eadem Luna 18. Februario 1703. Molines. Decisio X.

G. * Giennen. Adjunctorum, Luna 13. Februario 1702. Melines.

Decisio XIII.

* Materaren. Jurisdictionis, Luna 29. Aprilis 1596. Gypso.

Decisio XI.

Eadem, Veneris 14. Martii 1597. Gypso. Decisio XII.

Luns 22. Junii 1682.

Luns 22. Junii 1682.

A R G U M E N T U M .

Episcopus cognoscere potest de causis sua mensa, nec Jūdex Laicus se in eis ingerere valer, etiam si alia ei consilium fuerit privilegium de illis cognoscendis, cum ex contraria observantia illud amissum, & per Episcopum recuperata iurisdictio cœnatur.

S U M M A R I U M.

- 1 **E**piscopus de causa sua mensa cognoscere potest.
 - 2 **M**axime si in ea cognoscere conseruerit.
 - 3 **I**ndex Laicus in his/ modis causis seingerare non potest.
 - 4 **N**isi ergo cognitio ex Apostolico privilegio & privativè concessa sit.
 - 5 **M**andatarius non potest excedere fines mandati.
 - 6 **E**xtenso non sit in materia privilegiorum & odia.
 - 7 **I**n materia prajudiciali non credunt Cardinali afferenti se fuisse de mandato Papa.
 - 8 **J**urisdictione ex observantia & constitutione iudicem acquiritur.
 - 9 **P**rofessum se concurrens contradicatio partis aduersa, & acquiescentia.
 - 10 **P**rivilegium per non usum 30. vel 40. annorum amittitur.
 - 11 **E**piscopus potest praecibere jurisdictionem alteri ex privilegio competenter.
 - 12 **C**onseruendo potest Episcopo acquirere jus cognoscendi causas, in quibus de eius proprio interesse agitur.
 - 13 **C**ardinalis Neque afferens de mandato summi Pontificis vicarium Episcopi esse conservatorem iurium Episcopalis, probat ejusdem vicarii jurisdictionem, iuncta observantia & uia.
 - 14 **E**x diversis non sit illatio.
 - 15 **V**icarius Episcopi, tamquam ipsi subiectus, non potest esse conservator.
 - 16 **V**icarius Episcopi non agnoscat de causa mensa tamquam conservator, sed ex natura iurisdictione ei competente.
 - 17 **Q**ualitas conservatorius, Vicario data, exhibet patitur, quam tribuit eiusdem iurisdictionem.
 - 18 **E**piscopus potest implorare auxilium brachii secularis sine ullo sua iurisdictionis derelicto.

D E C I S I O

Roposita hac causa sub die 12. Junii 1679. à Reverendissimo P.D. meo Boulemonst. fuit rescriptum, ut coadjuvantur probations: hodie vero facta ejusdem causa interdum propositione sub dubio, An *de cibis bonis in re castam etiam ad effectum manutinentur?* fuit refutatum & rescriptum confarre de bono jure Reverendissimi D. Episcopi.

Et è contra Episcopo, cuius fuit semper excitata, quatenus denuò, seu verius recuperata iuridicione, contra p. 11
privilegium, sicut adhuc fuisse, *c. accessoriis, de privilegiis Barof.* ad. *c. tunc sive n. 6. c. 9. seq. eod. t. Menoch. de præsumpt. lib. 6. præsumpt. 41. no. 16. T. l'ordut. resolut. benefice. lib. 1. cap. 61. nra. 8. Frances. sub supra c. 8. no. 34. 2. Bich. de 348. n. 10.*

Cum consenserit ea sit virtus. ut usq; acquirere possit

12
ad. c. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 598. 599. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 698. 699. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 797. 798. 799. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 897. 898. 899. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 997. 998. 999. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1097. 1098. 1099. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1197. 1198. 1199. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1297. 1298. 1299. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1397. 1398. 1399. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1497. 1498. 1499. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1597. 1598. 1599. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1697. 1698. 1699. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1797. 1798. 1799. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1897. 1898. 1899. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1997. 1998. 1999. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2

Fundatum enim ejus bonum ius in absentia juris, cuius
virtute de causa tunc menite Episcopalis cognoscere potest,
ut tradutur per Bald. adl. 1. nov. 3. *Causa quis in sua causa iudic. ubi*
nu. 4. in fin. addit. Et ita ferat confutatio, quid Episcopi
omnia Iura sua Ecclesiis coram se ipsius judicialiter pro-
ficiantur. Speller. *dict. 93. per rot. et iac decisum* *Sacra Congre-*
gatione, mandante S.P. Gregor. XIII. referit Fagnan.
cap. nofii 11. nu. 1. Et 28. de elect.

Ut è contra Rectoris Civitatis Carpenteriorum, pro iudicando iisdem causis mensa Episcopalis habet expressum rationis restituentiam, quia ab hujusmodi causarum cognitio ne tamquam laicorum sacerdotum, *e consequente*, de officiis ordinis, cap. 4 cum venerabilis de Religiosis, dom. c. ex persona de privilegiis, in 6. cum Episcopis de officiis, ordinis in 6. Unde ipsi opus est Apologia reali conceptione, & expresso ac aptero privilegio, per quod hujusmodi causarum cognitione ipsi privative concedetur, *L. ins singulare*, *fl. de legibus*.

et esse constitutum per Bullam Summi Pontificis Commifarium, & conservatorium iuris & privilegiorum Episcopatus Carpenteriorum, idque mandato Summi Pontificis expressum: quae fane tantè Cardinalis affectio antiqua facta non incidenter, sed confutabo, occasione causa quae agitabatur, eaque fuit ad Vicarium remissa, iuncta obseruantia & usum, probat conclusione Vicarii jurisdictionis, Rot. dea. 339. n. 1. p. 2. Ricch. dec. 316. art. 4. cap. 5. dec. 20. m. 8. cap. 2.

Et è contra ex parte Rectoris Civitatis nullus probatus

etiam, & mis singulare, y, ne legatis.
Et quam proculsum fit instrumentum, in quo facta dismembratione seu separacione jurisdictionis facultatis, & temporalis Domini, quo ante Episcopus in Civitate Carpenterioraci gaudebat, eoque ad dito Civitati ipsi, & jurisdictione data eis iudicibus, addito etiam, quod in iuribus quinque annis reservatis Episcopo, si exhibendis, dandis, vel persolvendis res quatuor reservatorum predictorum dicto Episcopo debebuntur, aliqui contumaces fuerint vel rebellerent, eorum comparsalibus ipsum Episcopum fieri non habebit, sed Rector vel index Comitatus Venetianus, aut Vicarius temporalis Curia Carpenteriorae, per parte D. Episcopo regasur, dispensante quacunquam sublata; nique propter hoc petitis vel excedat ab eadem Episcopo, sicut usus, ex quo appareat exercitium & usum à se prætense jurisdictionis, & si pauci numero fuerint producunt, summariorum, 2. respiciunt solum modo, & tangunt controversiones, quae vigeant circa Grassia, & vinum vendendum ab Episcopo in certo mense privative quodam Civitatem, vigore transactiōnis inter Episcopum, & Civitatem ipsam in fine, non autem in vim dismembrationis, de qua agitur modo, & ex diversis non fit illatio. 1. Papianinus, & ibi, de minor, & qui addita fuere bannimento à Rectorē edita ob transportationem mercium, in eodem summ. n. 2. ipi non suffragantur, cum recipiant proprium munus Rectoris, non autem interfesse Episcopi.

Nec refragari fuit visum, quod Vicarius Episcopi, tamquam ipsi subiectus, non posset esse conservator, exp. n. 5, nec aliquis de officio delegat in eis. quia non asseritur, quod Vicarius procedat in hujusmodi causis, tamquam metus conservator ex privilegio, sed in eo jurisdictione quam habens propter priam a iure cognoscendi causa mensa Episcopalis, ex supra allegatis & notariis per Fagan, ad d. 11 novi. a. 21, ad ann. 24, de elect. Unde & facilius posse dari conservator, cum hujusmodi titulus in ea causa exhibeat potius, quam de jurisdictionem, frante potissimum praxi & observantia quam adiutor exhibitis per spatium duorum facultorum, sive ipse aditus, & processu tamquam conservator; unde hac eis auditoria post facula non debet controverti, aut in dubium revocari.

Quoniam privativam quad causas fiscales; cumque in illius locum hodie subrogatus fuerit Iudex, & praesidens Camera, ita quoque gaudere debet immil praerogativa respectu Prolegati, qui succedit in locum proconsul, ut pluribus comulatis ponderat decisio quae revideatur.

Secunda ratio defuncta ex litteris parentaliibus ipsius Papae viii etiam fuit que valida constat enim ex illarum lectione Officium praedictentis Camerae concilium huius cum plena & omnimodo jurisdictione, id eoque fit, ut in illius privative quad omnes alios translati dicatur plenitudo totius jurisdictionis, quae in ipso tribunale retribebatur, ut certus glost. in Clem. Papa ver. omnimodo de foro competenti, & advertit. Rot. coram Bisch. deciz. 448. n. 7. & in recent. deciz. 184. n. 6. part. 1. Et tali quae officium reperitur ex privilegio Principis

Concurrentibus igitur tot actibus cum assistentia juris, quam pro se habet Episcopus, & stante dispositione juris circa causas Ecclesiasticas, qua Rektoris Civitatis aperte resistit, bonum us Episcopi evidens redditur, ipsique nihil officit, quod aliquando auxilium Brachii facularis imploraverit pro tutela, & conservazione suorum iurium, cum hoc praesertim finit illo usq[ue] jurisdictionis detrimento, eoque auxilio utitur tamquam medio sibi competente, & proprio, cap. Principes 20. & cap. administratores 26. 23. 9. 5. & ibi Par. cap. 8. Faganian, ad cap. non us bonum, num. 23. & seq. de judic. Concil. Trident. sess. 24. de reformis, cap. 8.

Aduce co, quod iurisgari valeat, quod talis iurisdictio respetu prolegatur, qui est superior in tanta Provincia, capitulo, concilio, &c.

R. P. D. P R I O L O.
Avencionen. seu Carpenteracten. Jurisdiction

Luna 29. Februario 1697.

A R G U M E N T U M.

Sicut olim Procurator Cesarii in causis fiscalibus erat iudex privative ad Proconsulem, ita hodie iudex & praeses Camere Comitatus Venayensis, tanquam loco procuratoris Cesarii subrogatus, est iudex privative ad prolegatum, qui in locum proconsulis succedit.

S U M M A R I V M

- 1 Recrutor Cesaris, respectu Proconsulis, iurisdictionem
 habebat privatissimam quoad causas civiles, hodie judex
 Camere, qui procuratoris Cesaris locum obtinet, endem
 praerogativa gaudere debet respede prolegati, qui in locum
 proconsuli sufficiunt.

2 Officium cum plena & omnima iurisdictione concessum, cen-
 setur translatum privatissimam quoad omnes alios.

3 Officiale à Principe specialiter delegatum ad certam universi-
 tam causarum, ordinariam iurisdictionem habere di-
 citur.

4 Iudic. Legatus in eorum cognitione se ingenero non possit.

5 Jurisdictionis censor cumulantibus concessa respectu superioris.

6 Sed haec regula procedit, quando superior est judex ordinaria-
 rius.

7 Archiepiscopi licet sibi superiores quoad suffraganeos, non pos-
 sunt sensu se ingenero in causa prima iustitiae.

8 Concessio officii titulo oneroso arguit iurisdictionem privatissi-
 man.

9 Jurisdictionis concessa favore certarum personarum, quarum
 favor est plures non habere iudices, censorum privatissimam da-
 ta.

10 Iudic. Comitatus Venayensis in prima infancia extra Co-
 mitatum trahi non possunt ex privilegiis sumorum Pontificis.

11 Jurisdictionis observantia & conservandina quæstra, competit
 privatissimam.

12 Camera Comitatus Venayensis est distincta à Camera Civitatis
 Avenion, scit & jurisdictione seu iuris.

13 Limitata à principe jurisdictionis non debet ampliari cum alterius
 praedicto.

14 Advicuum fiscale Avenion, non potest se ingenero in his, qua-
 in Comitatu Venayensi geratur.

D E C I S I O N

Coram me suscepito in locum bona memorie Albergato revocata hodie ad examen illius decisionis, in recentiori decisi. 30. numer. 4. part. 2. Ideoque statutis privilegiis per Summos Pontifices concessis illis de Comitatu Venayino, ne in prima instantia trahantur extra Comitatum sublata censetur quod ipsi cuiuscumque alterius iurisdictionis, ut fuisse probatur in decisi. 811. numer. 11. cum plurim. seq. 18. recentior. 10. parte. 8. tom. 2. sicut ex tribus fundamentis latius expensis resolutum fuerat. Judicii cateris officiibus Camera Comitatus Venayino competere privativum quod causa Camerale, & interest fisci concertentes, ita quoque DD. ex eisdem rationibus stetuerunt in decisis. Adhuc subfinire vix est prima ratio ex eo deducta quod

procurator Cesari respectu proconsulis habebat iurisdictio-
nem a tempore, quo extat memoria, & ab intermissione
successivè progrediendo usque ad nostra hæc tempora, con-
stat.

Mantissæ Decisio II. Lib. III.

32

at predictos officiales in hac specie causam semper privative processisse in primis instantibus, easque numquam fuisse in Curia legationis resumpta, & quod magis est, decreto Cardinalis Aquaviva, tunc temporis Legati de anno 1594. & successivè de anno 1605. ex alio similiter decreto Montorii Prolegati justificatum remanet, illas fuisse remittas ad Præsidem Camerae tamquam suum iudicem, & propter ea hæc iurisdictione sufficit ex eis actibus, & ex sola temporis observantia acquista, non censetur nisi privative acquista, Felin. in cap. Pastoralis n. 21. in 8. limitat. de officio ordin. Fagnan. in cap. populi n. 21. in 8. iur. parvorum. Rot. in rec. dec. 37. in fin. 1. part. & coram Bich. dec. 47. n. 14.

Denumad evidentiam his omnibus superadditum fuit Breve Gregor. XV. novissimum exhibut, & datum in hodiernum sumum, officiale n. 4. Ex illo enim resultat distinctio, nemus utriusque patrimonii Camerae in Civitate Avenionensis. & in Comitatu Venayino, sed utriusque iurisdictionis. Papa namque præseverans primas instantias favore officialium Comitatus, mandat, ut impoferim a eorum sententijs, que prius ad urbem ab Tribunal Camera defolabantur, & recto gubernio omnium Communum statutus Ecclesiastici, & ad illius normam, a prolegato Avenion, fuerint confecta, nonnulla regulamenta de anno 1677. summario. Procuratoris, num. 6. non est dubium quin contenta in dicta Bulla servari debantur in omnibus locis immediate, vel mediante subiectis dicti rationum. S. Sedis Apostolica, ad tradita per Cobell. in suis comment. super d. Bulla complatis, gloss. 1. cap. 1. n. 34. & 23. n. 4. & in predictis terminis firmavit Rota dec. 260. n. 1. part. 17. recent.

Et ita altera, &c.

R. P. D. MOLINES DECANO,
Cavallicensis. juris interessandi.

Luna 2. Maii 1701.

ARGUMENTUM.

Procurator iurisdictionis ex Bulla boni regiminis interesse potest redditionibus rationum per administratores communatis faciens, etiam si adit contraria con-

S U M M A R I U M.

- 1 **B**ulla boni regiminis à san. me. Clemente VIII. edita, servanda est in omnibus locis Sedi Apostolicae immediatae aut mediatae subiecta.
- 2 **P**rofessa bullæ tribuit procuratori iurisdictionali facultatem interessendi redditionibus rationum, per administratores communatis faciens.
- 3 Si iurisdictionis aliqua data est, concessa quoque videntur enumeraria, sine quibus iurisdictio explicari nequit, Fagnan. in cap. ex iunctio. 3.1. de nov. oper. nunc. cap. præterea & cap. Pastoralis, de officio, & postea delegat, cum aliis adductis in Hispal. Vltilationis 30. Aprilis 1700. s. aggre-gando coram me.
- 4 Qualiter universitas potest liberè suas res administrare & redditionem rationum explore sine intervenienti procuratori iurisdictionali, sicut praesertim antiqua consuetudine.
- 5 Fallit in terminis bullæ boni regiminis.
- 6 Constitutio Principis ad instar legis servanda est.
- 7 Centenaria confecta Principis constitutio contraria tribuit meliorem titulum de mundo, & presumit dictam constitutionem non sufficere receptam, vel contraria consuetudine abrogatam.
- 8 Constitutiones Pontificis & subditorum uniuersitatem non dependent, nec contrario iure adrogari possunt.
- 9 Maxime si contrarie clausulam, sublatam, & decretum irri-tans.
- 10 Constitutiones Pontificis in desuetudinem abire nequeunt sine præcepta scientia sumorum Pontificis.
- 11 Confessum negavit qualiter probatur.
- 12 Centenaria pre scriptio contraria aliibus interrumpit potest.
- 13 Constitutione Urbanii Ostatu præferunt centenariam ad præ-mendum beneplacitum Apostolicum in alienationibus re-rum Ecclesie requisitum.
- 14 Ad complendam dictam centenariam admittitur conjunctio temporis ante & post dictam constitutionem elapsi.
- 15 Fallit in terminis Bullæ boni regiminis,
- 16 Illatio non valeat de causa ad casum.
- 17 Praesertim si inter utrumque concurredit ratio disparitatis.

DECISIO III.

Cum procurator iurisdictionalis loci Thori prætererit competere facultatem interessendi redditionibus rationum faciens ab administratore per tempore rerum Universitatis, vice autem vera communitas

seu confiles obiecti ferrent illius prætentioem; licet R. P. Prolegatus decretiviter servari solitus, ab hoc ramen decreto provocavit predictus Procurator ad Romanam Curiam; unde in Tribunal A. C. definitiva prodit sententia per quam revocato predicto decreto pronuntiatum fuit ad formam Bullæ boni regiminis licet, & liceat eidem Procuratori intercessi redditioni rationum, summa illius, numer. 1.

Sed novissima per eisdem Confules interjecta appellatione, existit mihi communis causa huic economea contentionis, ad quam penitus dicendum dubium subscriptum, an procurator iurisdictionalis loci de Thoro competat facultas interessendi redditionibus rationum confitetur temporibus faciens per Confules Communatis dicti loci ad omnes effectus praescriptos in Bulla boni regiminis: Quo proposito, censuerat DD. esse illud affirmativè resolvendum.

Siquidem cum sancti mem. Clemens VIII. per modum legis universalis promulgare fecerit predicti. Bullam editam pro subiunctis, & recto gubernio omnium Communum statutis Ecclesiastici, & ad illius normam, a prolegato Avenion, fuerint confecta, nonnulla regulamenta de anno 1677. summario. Procuratoris, num. 6. non est dubium quin contenta in dicta Bulla servari debantur in omnibus locis immediate, vel mediante subiectis dicti rationum. S. Sedis Apostolica, ad tradita per Cobell. in suis comment. super d. Bulla complatis, gloss. 1. cap. 1. n. 34. & 23. n. 4. & in predictis terminis firmavit Rota dec. 260. n. 1. part. 17. recent.

Quod autem inter cetera inibi disposita, tribuitur Procuratori fiscalis facultas interessendi redditionibus rationum, non videtur posse controverti, licet de tali interessente non legatur facta explicitè mentio; nam cum in §. 9. dato in d. summario num. 2. injungatur dicto Procuratori fiscalis non solum, ut habeat vigilem curam petendi ab administratore universitatum redditionem rationum; sed una simul onus illi imponatur examinandi, & dispungendi partis ad finem, ut recognoscit posse, quid in expensis excessum, vel in exactiōne negleculum fuerit; utique in necessarium consequens dicendum est sufficere eidem Procuratori concepsam facultatem praefacti assistentum in simili bus rationibus edendis, cum aliquo data eius absentia nequeat ipse examine, quid excellum, quid neglectum est ab administratorebus, argumento text. in l. cum serv. vs. ff. de condic. & demonstr. Et postea adaptari videtur in hac hypothesi illa iuris propositio, quod cuius iurisdictione est, ea quoque concepsa videntur, sine quibus iurisdictio explicari nequit, Fagnan. in cap. ex iunctio. 3.1. de nov. oper. nunc. cap. præterea & cap. Pastoralis, de officio, & postea delegat, cum aliis adductis in Hispal. Vltilationis 30. Aprilis 1700. s. aggre-gando coram me.

Non oblat, quod unaquaque universitas circa administrationem rerum suarum libenter habeat potestatem, & proprie ubi agitur de reddenda ratione super rebus administratis, haec expleri posse ab ipsi intervenienti Procuratori, praesertim in concurrente antiquissima consuetudine, ex 4 traditis in puncto per Cravett. com. 218. n. 1. & per rot. lib. 2.

Etenim animadverterunt DD. præcitatum Doctorem loquim in terminis juris communis, sicutque ejus dicta nequeunt applicari causam nostram, in quo contrarium sancitum fuit per dict. Bullam boni regiminis; idque comprobari potest exempli alterius Pontificis constitutionis pariter edita ab eodem Clemente VIII. nuncupata Baronum; que licet auferat fiduciam commissari, & sic excoriet a jure communis, adhuc tamquam lex Principis supremi ad ungues servatur, ut dixit in puncto Rota dec. 340. n. 10. part. 12. recent.

Præterea minime vitum est adverfar, quod a centum & ultra annis communis facta Cœfari reperiuntur in pacifica possessione revidendi computa administratorum, si intervenienti Procuratori iurisdictionalij ejusdem loci, ex datis in summario communatis num. 2. Unde inferant illius defensores, predict. Bullam boni regiminis vel non fuisse usum receptam, vel contraria consuetudine vel obseruantia abrogatam, attenta d. centenaria, que cum æquiparetur immemorabilis, tribuit meliorem titulum de mundo, per ea que firmavit Rota dec. 218. n. 21. part. 18. & dec. 106. n. 28. & dec. 251. n. 31. p. 19. recent.

Quandoquidem prætermis pluribus responsibus quo pro remotione obiecti cumulari possent super defectu probatiois circa assertam desuetudinem precipitata Bullæ, exhibentibus multis actibus portis illius obseruantiam conscientibus; est certum, quod præceptus non usus seu consuetudo non nocet, quominus sit servanda dict. Bulla

Super Mat. de Jurisdictione, &c.

33

S U M M A R I U M.

- 1 **J**udex Camere successit in locum Procuratoris Casarii.
- 2 **J**udex Camere cognoscit privativè de causis imperio fisi ceterentibus.
- 3 **J**udex Camere cognoscere potest de causis privatorum, ubi expliciti se illius curia submisserint.
- 4 Habet iurisdictionem à privatis prærogabilem.
- 5 Statutus Constatue Venayino expediti prohibet Præsid. Ca.
- 6 Statutus confirmat validitas controversi non potest.
- 7 Statutus Provinciae seruandum est.
- 8 **J**udex Camere nullam habet iurisdictionem in privatis, nisi eijs iuri/dictionem specialiter prærogaverint.
- 9 Submissio omnibus curiis non inducit prærogationem Judicis Camere.
- 10 Sed intelligenda est de causis competentibus, vel ratione gressi, vel domicili, aut contrariis.
- 11 Correctio instantanea dari non debet.
- 12 **J**urisdictione Principis privilegio acquiri potest.
- 13 Vicelegatus Avenion. non potest derogare statutis à sede Apostolica confirmatis.
- 14 Statutum fuit ex rationabili causa per eam legem universitatis.
- 15 Concessione à Summo Pontifice sub falso suppedito facta, tamquam obrepititia & fabrepititia, non attendantur.
- 16 Interpretatio, semper facienda est, qua minus latet ius commune, & Pontificis fuit non adveretur.
- 17 Concessione à legatis sub errore suppedito facta non relevant.
- 18 Concessione interpretatio nulla molitur dari potest ea, que resultat ex obrepititia/fabrepititia.
- 19 Observancia declarat, quid in predicti concessione comprehendens sit.
- 20 Observancia, cuius ius commune & municipale sanctio resedit, probanda est cum qualitate diffensus alterutris ex partibus: & cum subsecuta contione & acceptuientia.
- 21 Observancia ex actibus contrariis deservitur.
- 22 Observancia attendenda non est in concilio/alterius, cui ius, non usurpati dispositio afficit.
- 23 Margareti opinio super statutis Provinciis refutatur.
- 24 Bertrandi quoddam confluum manuscriptum rejectum.
- 25 Bertrandus fuit **J**udex Camere Carpen.

DECISIO IV.

Oficium Præsidis, seu Judicis Camere in Comitatu Venayino, in locum antiqui Procuratoris Casarii sufficit, ut dixit Rot. in dec. 8. n. part. 18. recent. resignatum fuit a Petro Silvio Gualterio favore Abbatis Josephi filii in manibus Eminentissimi Cardinalis Cybo, tunc Avenionensis Legati, qui referavat favore resignantis libera, quad vivit, administratione, & exercitu, officium prædictum resignatory conculit, ut ex verbis litterarum: Cum plena, libera, & omnimoda, ac ordinaria Juri/dictione in universo Comitatu prædictum solam inter finem & privatos Sedi Apostolicae mediatae, vel immediate subditos, featur privatos in eam submissos eam generali, vel obligacioni, aut per commissionem, vel prærogationem quamcumque, etiam alterius tantum partis, omniaque alie, & singularia facienda, & exercenda, qua ad dictum officium, tam de jure, quam de consuetudine, puto, & alias quoadlibet pertinent, & spectant, atque alijs eidem Camere Presidentes, Judices, & Conservatores facere, & exercere conuerterint, &c.

Vigore hujus induxit, orta controversia circa qualitatem Jurisdictionis, que forsan aduca eredebatur, officiarum, Rectoris, & Judicis ordinarii Carpenteriorum, & electi trium Statuum Comitatus ad causam admitti, preventivo iudicio coram A. C. Introducto contra refugatium in urbe degentem, sententiam favorabilem obtinuerunt, à qua devoluta in gradu appellationis causa ad nostrum Tribunal, dedi dubium. An, que, & cui competat iurisdictione? coque sub hodierno die proposito, DD. censuerunt, non competere iurisdictionem Præsidii iuxta modum.

Recente siquidem primordiali, seu originaria natura officii Præsidis, seu Judicis Camere, non alio iure quam ad limites antiqui Procuratoris Casarii, cuius naturam fortuit, regulandi, admittendi quidem competentiam iurisdictionis, modis variis tamē, featur secundarij concernentes; in illis enim dubium non fuit, quod privativa pollet iurisdictione, 2 ad text. i. 1. & 2. & rot. 1. c. ubi causa Fiscales, Iacob. conf. 100. per rot. lib. 1. Alciat. conf. 1. n. 11. lib. 8. Peregr. de iure fisci lib. 7. t. 1. n. 3. Larr. alleg. s. 1. 52. n. 1. num. 11. Tondut. de prævent. part. 1. cap. 23. numer. 4. Rota d. dec. 810. part. 18. recent.

Secun-

- Secundum ad causas, ubi partes explicitè illius Curie se submittant, quia cum penes ipsum habituus jurisdictio resideat, licet ob limitaram facultatem non exercibilis, bene possunt privari eidem Curia submittere, & sic Judicis iurisdictionem prorogare, ad text. in l. 1. §. de judic. ibi: *si se subiiciant, & consentiant, Barbos, in d. l. art. 3. num. 1. & seq.* Tondut. de prevent. part. I. cap. 10. n. 78. Borell. in Summa dec. lib. 1. tit. 42. de foro competenti. n. 40. Guidopapa dec. 370. n. 1. *vers. maxime sed operari talis submissio.*
- In quem sane sententiam ex facilius inclinarent, attento municipali Jure five Statuto Comitatus Venayfiani, expressè prohibente Praefidi Camere cognitionem caufarum inter privatos vertentium, ut in sumARIO assumptorum n. 1. de cuius proinde validitate sicut dubitari non potest, cum sit confirmatum, ut dixit Rot. coram Coccin. dec. 1951. n. 29. & in Ferrarien. Decimarium super iure universalis decimandi 8. Junii 1696. §. Et adaugetur, coram bo. Urino: ita tamquam ius particularre Provinciae servandum est. Rot. dec. 157. n. 5. 14. rec. & omis. generalibus in his terminis. Tondut. de prevent. part. I. cap. 1. 49. n. 6. in fin.
- Ex ista autem restricta facultate certain caufarum speciem cognoscendi, in consequentiā resultat in competētia Jurisdictionis quodā alias caufas inter privatos vertentias, cum in illis nullam fiscalē Judecō authoritatē, tunc juridictio habeat, ad text. in l. Procurator. Cod. ubi cauf. & s. & lib. 1. si minor. Cod. de jure f. lib. 10. Peregr. de jure f. lib. 7. c. 1. n. 3. Mafrill. de Magistris. lib. 5. c. 9. m. 1. & seqq. Tondut. de prevent. p. 1. cit. 26. n. 5. & d. p. 3. 1. 229. n. 3.
- Nec huiusmodi limitata Jurisdictionem prorogatam dici posse DD. existimarent, vel ex generali submissione seu consentientiā Jurisdictioni quacunque Curiarum, & Judicium expressè in contracribus facit, vel ex tacito praecepto ad obligationē Camerale huiusmodi clausulam implicitè continent, cum dicta generalitas submissionis, five expressa, five tacita, intelligenda sit de Curtis competētibus, vel ratione originis, vel in domiciliis, aut contractus, ut observant Gratian. digest. 85. n. 4. & dec. March. 18. n. 12. & lib. 13. Mart. rot. 1691. n. 1. 2. 4. 9. lib. 6. §. His tamen non obstantibz, Rot. Janei. dec. 23. n. 3. erga fin. Quod & idem dicendum est respectu alterius capituli prefaci statuti, in quo legitur expressus caufis submissionis, cum illud quoque intelligi debeat de submissibz specialibus, ita concordando istam partem cum alia, ne debet instantanea contradictione, ut fuit dictum in Romani fideicomissi de Alberinis, 10. Martii 1698. §. Nil relevante, & in Gerunden. Prioratus 27. Junii 1698. §. Et licet in finem coram me.
- Et quamvis ex specie Supremi Principis privilegio acquiri posse Jurisdictione, licet alia incompetens, et tamen resultare visa non fuit, tam ex antiqua concessionē Prolegati de anno 1501, quam ex modernis concessionibz, quarum ultima confirmata fuit a san. Alex. VII. adductis prescribentes pro resignatori, & ex litteris patentibus per Cardinales Legatos expeditis. Quia cum agatur de inducenda derogatione Juri Communis, & particulari statuto, & quidem in notable prajudicium Comitatenum, qui ad libitum actoris posset trahiri ad Tribunal Praefidis, contra dispositio- nem eorum praviglorum, quae etiam a Sede Apostolica fuerunt confirmata, utique talis facultas adeo effractata compe- tere non potest. Cardinales Legatos, multoq; minus Vicelegato per viam simplicis rescripti, & ad partis instantiam pro- fuit illud editum anno 1501. Rota penes Poth. subb. dec. 207. sub n. 14. war. licet enim & coram Bich. dec. 381. n. 31. & 32. Quidquid effet, si causa cognita, & ex aliqua iusta, & rationabili causa id expofcente, per viam legis universalis ad dictam derogationem procederet, in quibus terminis emanavit deciso in Avenionem, donationis 24. Aprilis 1682. coram bon. mem. Urino. Maximè quia procererunt nulla facta mentione statuti contrarii, immo cum supposito, quod talis jurisdictione competenter, ita proinde remanerint sub repetita obreptitia, & per conseqētia non attendent, quamvis à Summo Pontifice confirmata; Rot. dec. 122. n. 3. p. 16. & dec. 542. n. 2. par. 18. rec. cum tamen hucusque talis confirmatione non fuerit in actis producta.
- Idque certius, cum verba concessionum non sint adeo clara, nec dictam facultatem illimitatim pernecesse inferant, eaque bene conciliari posint, ubi prorogatio fiat ex communis iuris ius publico partis consensu; cumque agatur de inducenda submissione Judicis incompetenti, in iure exhortatione tante, ut dixit Rota Janei. dec. 23. sub n. 3. admittenda semper est ea interpretatio, que reducendo valutatem ad limites potestatis, minus laetare ius commune, & Pontificio

S U M M A R I U M .
1 P rafes seu Jedes Camere Comitatus Venayfiani non potest cognoscere de caufis inter privatos vertentibus.
2 Indultum revocatum nullus est relevans.
3 Correcitio instantiae in statutis evitanda est.
4 Statutum est conciliandum ad evitandam illius contrarietatem.
5 Pres Camere ex statuto comitatus Venayfiani non potest cog- noscere de caufis inter privatos vertentibus.
6 Correcitio instantiae in statutis evitanda est.
7 Argumentum si de quo magis, ergo de quo minus, est in iure validissimum.

D E C I S I O N I V .
F uerat in audiencia 11. Maii prateri resolutum coram Co-

Comitatus Venayfiani competit, tam in caufis intercesse fieri concernentibus, quam in aliis privatorum qui ilius Curia submiserint, non posse ab illo exerceri quoad certas caufas inter eosdem privatos vertentes, etiam si concurrentia, vel expressa cuicunque Curie submissio; & hodie reproposita caufa, DD. ejusdem resolutionis fundamenta approbatas fuerint in decis. 297. num. 2. & coram Pto. dec. 422. num. 16.

Nil relevante, quod in litteris expeditionis hujus officii in personam moderni reignatarum concessis per Eminentissimum Cardinalem Cibo, tunc temporis Legatum Avenion, major verborum amplitudo concurat. Ultra quod enim nec illa emanarunt caufa cognita, quinimo cum errore supposito jurisdictio jam competentis; cessare vila fuit difficultas, cum concedentis voluntas, licet latius expresa, et rancum fuerit jurisdictionem tribuere etiam in caufis privatorum, ubi utriusque partis consensu accederet, ut constat ex dupliciti illius iudicato, dum avarcavit caufas ad Tribunal Praefidis, earumque inductionem ad Judicem ordinarium, Carpen. at in sumARIO assumptorum num. 2. Itaut nulla melior dari posuit interpretatione concessionis, ea qua resultat ex facto subsequente, & judiciali observantia ipsius concedentis, que utique prevalere debet, etiam si verba contrarium intellectum importare possent, 18 eaque optimè declarat, quid in precedentē concessionē comprehendens fuerit, ad text. in l. s. de interpretat. f. de legib. & in. Cum dilectis de cor. Rot. coram Celfo dec. 7. n. 6. & coram Bich. dec. 244. n. 36. & in rec. dec. 285. n. 35. & seq. 19. & in Neapolitanis Fundat. 2. Aprilis 1688. §. Et sicut coram clav. mem. Cardinali Caccia, & in Arimin. exemptionis 5. Mafrilli anni. 9. Nec suffragari coram R. P. D. Caprara.

Minusque suffragari vila fuit contraria observantia desumpta ex cognitione caufarum inter privatos habita per Preliges Camere, tum quia poterat in illis adefle vel potius, & expressi partium consensu, vel aliquod interesse Camere, tum quia cum agatur de observantia, cui ius commune, & municipalis facio res fit, ea probanda eset cum qualitate difensus alterius ex partibus & cum subsequentiā coactione, & acquiescentia, Rot. dec. 165. n. 16. p. 10. & 20 dec. 70. n. 11. & p. 11. rec. & in Casarugustana jurisdictionis 10. Dec. 1691. §. Tertius denique corambo, me. Emerit.

Cumque in contrarium urgente plura, iudicata in casu praeceps alterius ex colligantibus, vel destruca remanet contraria observantia, ut dixit Rot. dec. 562. n. 15. pars. 5. & dec. 24. n. 13. & 13. & dec. 352. n. 28. & 29. p. 16. rec. vele 21 statutū eiusdem, asserit, quod semper prevalere debet, 22 Gratian. digest. c. 757. num. 23. Rot. dec. 273. n. 21. p. 15. rec.

Ahibus quoq; obtire vila fuerit autoritas Margaretti super statutis Provinciae, & Bertrandi in eis confit. dato per informantes pro resignatori, licet inter eius volumina non impreso; quo em ad primum, cum Comitatus Venayfiani regulebat proprii statutis, non vero illis Provinciæ, nequit de uno loco inferri ad alium, ubi contrarium repertum statutum quoq; vero ad secundum, censuerunt DD. rationes per ipsum adductas, vel insuffisentes, vel parvitas, & ulterius exfiltrarunt illius opinioni non ita de facili deferendum esse, ut potest suspecte, cum ipse etiam fuerit pres predicti Camere, ut dixit Rot. dec. 810. n. 15. p. 18. 25

Et ita &c. declarando modum, non competere jurisdictionem, nisi in caufis concernentibus intercesse fieri, vel in quibus partes explicitè se submiserint, ut supra firmatum fuit, responderunt, utraque.

R. P. D. L A N C E T T A .
Carpentoracten. Jurisdictionis.

Luna 8. Februarii 1700.

A R G U M E N T U M .
Hac Decisio confirmat ea que in antecedentibus Decisis firmata sunt.

S U M M A R I U M .

- 1 P rafes seu index Camere restitutam habet jurisdictionem ad solas caufas intercesse fieri primario vel secundario concernentes.
2 Judicis Camere ex statuto Comitatus Venayfiani prohibito est cognitio caufarum inter privatos vertentium.
3 Submissio generalis omnibus curiis intelligi debet de curiis competētibus, vel ratione originis, & in domiciliis aut contractus, non autem de curiis ex iure communis vel municipaliter potest.
4 Indultum revocatum non relevans.
5 Narratio supplicationis debet plene probari.
6 Altius informes & sine partis citatione extracti non probant.

D E C I S I O N I V .

- P rovoante Praefide Camere Comitus Venayfiani aduersus tres sententias conformes, quarum prima prodit in Tribunal A. C. reliqua vero dicitur emanarunt in nostro auditorio, praevis quatuor decisionibus coram R. P. P. D. meis Caprara & Lancetta plene firmantibus nullam jurisdictionem competere eidem Praefidi seu Camere. Judicis in caufis privatorum, nisi partes ipsa eius jurisdictione se submiserint, signatura iustitiae rescripti, Confito de tribus: cuius rescripti vigore cum appellacionis caufi mihi directa fuerit sub die 14. Maii proxime præterita, positi dubius eidem conforme; verum quia contra diversas attestations judicium, advocationum, aliorumque Curiarum tracti non posint.

1 Productus rituli immemorabilis adveratur.

2 Unicus alius vel rumor contrarius dobris immemorabilis.

3 Testes infirmi & subornati non probant.

4 Testes mendaces non probant.

- 16 *Tessis affinis, & relativis se habentes ad fidem subscriptam, & affectionis non probant.*
 17 *Tasae non dependentes cum requisitis gloss, non probant, nec immemorabilem concludunt.*
 18 *Probatio debet esse clara, & non equivoca ad inducendas prescriptiones.*
 19 *Immemorabilis causa, si confusat de initio.*
 20 *Actus legitimi non compilati non relevant.*
 21 *Actus gesti ab interessato, ejus favore non probant.*
 22 *Ex diverso non sit illata.*
 23 *Actus equivocis ad praescribendam aliorum jurisdictionem non iuvant.*
 24 *Obseruantia ex aliibus contrariae defruuntur.*
 25 *Observantia, cui usus communis affit, preualeat cunctisque observantia contraria.*
 26 *Berrandi consilium quoddam manu/criptum revisitur.*
 27 *Praes Provincie Aquensis ex particularibus constitutis in generali cognatis causas privatorum vigore submissione generali.*
 28 *Dolores iuris jure consuetudinario se fundantes, attendi non necessari pro decisione causa ex iuri dispositione regulandi.*

deficit, nam ultra inimadversiones in eo fundatas, quod jurisdictio qua prescriptio acquiritur, semper acquisita est utrumque aliam, ex adductis per Rot. coram Bichia. decr. 474. num. 14 & decr. 464. num. 9. part. 19. recens. tom. 2. adeo ut exinde inferri posset, quod Praes exercere debet controversias jurisdictionis, nem non privative quad Judices ordinarios, sed etiam privative quad ipsos incolas Comitatus, qui ceteroquin invititi trahi nequeunt extra territorium, attentis constitutionibus Apotholiceis eorum favore emanatis.
 Quodque immemorabili advenatur tum tituli resulstantes ex concessionis & indulgis, super quibus hucutem deinde acriter fuit institutum, iuxta theorici Innocent. in cap. duum num. 2. de decim. Card. de Luc. de regal. difc. 124. num. 8. & de beneficiis. iiii. 94. num. 13. Rot. invent. decr. 221. num. 28. part. 13. & decr. 641. num. 8. part. 10. & in Iuvenacem. Jurisdictionis 11. Januarii 1636. q. postea iuris coram bon. mem. Ursum; tum etiam plures actus judicialeis gesti ab anno 1610. usque ad annum 1677, praeferebentes, quod quando alterius ex partibus obligatis cum clauilia submissione generali fuit conversans coram Praeside, si altera reclamavit, causa auctorata fuerit ab illius Curia, & remissi ad judicem

DECISIO VII

In Audientia die 25. Junii 1703, in qua resolutum fuerat coram me confare de tribus conformibus declarantibus Præfatu Camere Comitatus Venetiarum competere tantum Jurisdictionem vel in causa concordientibus interessi, vel in iis in quibus partes illius curie explicite & mutuo consenso se subfimerint; idem contra obtrinse remiforiam & compulſoriam ad effectum probandū in eis Tribunalū fuisse pariter cognitas causas inter privatos in vim foliis, & similes subfumptions generalis. Compilato proinde proceduſo eoque ad curiam detulito, cum hodie cauſam novam examini ſubfecerim, reponsum accepi, perſuaderum etiā in decisio[n]e.

Iterum namque probatum apparuit tam de jure communis quam vigore legis municipalis Comitatus Venetiensis Praesidem Camera, tamquam subrogatum in locum antiqui Procuratoris Cesari, limitatam habere jurisdictionem ad illorum solas causas, in quibus agitur de interesse fisci, ita ut in causis venturis inter utrumque privatos repectum Juxdex omnino incompetens, nisi jurisdictione ex partium concordi placito fuerit attributa; voluntarii & expesae ipsius curie se subficiendo, ut probat Tondut, de provv. pars. 1 cap. 33. na. 25. & cap. 49. n. 6. & part. 3. cap. 22. m. 3. cum alii relatis in decimofibus hujus capit. & signatarior in prima emanata 11. Maii 1699. s. retenta leg. & in secunda die 8. Februario. 1700. sub. s. procedendo. & s. fin. coram R. P. meo Lancetta. & 25. Junii 1703. s. subscire coram me.

Quocirca ad istum effectum nec sufficiens reputari potuit generalis submissio cuiuscumque curiae in contradicione vel exprelativa facta vel tacite refutans ab obligatione Camerali, e ratione, quia talis generalis submissio, uti adversaria juri communii & municipali statuta sensu, intelligi debet de curiis competentibus ratione originis, vel domiciliis, aut contradicatis, non autem de incompetentiis & juris resistentiam habentibus, ut proferetur d. prima Deciso 5 R. P. D. mei Lancetiae, *q. n. non insusmodi, & altera coram me, q. n. nunc.* Quemadmodum videmus in curia minime attributani vigore eiusdem submissione thesaurario generali, & Camera apostolica Clericis facultatem cognoscendi causas subalternorum officialium, vulgo potentati, in non 6 concernientibus illorum officiis: qui proinde non seingerant in causis indiferentibus ac extra terminos fiscalis, ad normam Text. in l. 1. & 2. Cod. abfisc. caus. & iuxta notificiam constitutionem fanem, Innocent XII.

struci & subornari, dum in actu examini folium habeant præ manus, illudque legebant, juxta firmata per Rot. cor. Ludovisi. decis. 570. n. 1. & 8. & coronat Priolo decis. 89. n. 7. & 8. & in recent. decis. 326. n. 5. part. 17. sive etiam quia convincuntur apertissime de mendacio, dum afferunt, Praesides Cameræ tempe cognovisse cauas privatorum. Nec ipso camugam contrarium vidisse, aut audiisse, quando contrarium refutatur ex tot actibus super recentis Rot. coronat. dec. 367. n. 8. & dec. 616. codem. in rec. dec. 89. n. 17. p. 17. Reliquis vero sex fundit pati confimiles exceptiones; vel in dicto vel in personis, eo primus est affinis, tertius relati- 16 ve se habet ad fidem subseriptam, & de ea non recordatur, & alii presumuntur habere affectionem ratione numeris quod exercit in tribunali Camera; verum etiam nullatenus deponere cum dignis requisiti globo superius notatis in antecedenti f. adeoque immemorabilem minime conclude. 17 re, ut observat Rot. cor. Pamphil. dec. 48. n. 2. & ubique pessimum. Nam tempore post pacificationem, nam seorsim pars iuris-

Non obstantibus tribus fundamentis, in contrarium adductis, quod Praeses hujusmodi dimeritatur iurisdictiōnem ex induito & Principiis privilegiis. Quia privilegium à prolegato datum de anno 1501, fuit expirare ab ipso revocatione de anno sequenti ad preces totius populi Venayissini, tamquam iure communī exorbitans, & contrarium statuto, iuribus ac privilegiis totius Comitatus: Indulatum verò A poftolicum fuit obtinendum ab ipsamē parte, cuius propterea narrativa debet ac imprimatur iustificari, ut plenius huic objecto respondit Rot. in dicta i. decifione R. P. D. mei Lancetza, *sec. nec hispanias*, cum qua cetera petrāntur. & ad omnia hodie etiam remissive se habuerunt.

Actus verò remanent inefficiens; nam recipiuntur iuridictionem exercitatam per Praesides in causis privatiorum, qui dabantur in longa serie summario praefidū, t. in nihilis suffragantur, tum quia non confit, quid in illis non adfuerit partium confeſsus, quodque exerciti non fuerint ratione interesse Cameræ vel fidel, prout requiritur ad inductionem praescriptionem, cui juxta communē & municipalis fundio refertur, Rot. cor. Merlini, des. 370, n. 5, *in ree. dec. 165.* 18
16. p. 10. & dec. 181, n. 5, & in Territoria, iurisdictiōnis 1709, *f. Negre adanei merebatur*, coram D. Magno Cancellerio Mediolani; tum erat quia habent accusas praedicti initium ab anno 1531, quod minimè congruit immemoratiōni.

Noxterat hoc ipsum Praes: id eō vigore remisit & compulsoře probare fatigit se ab immemorabili tempore cognoscere consuevit cauſas inter privatos vigore submisſionis generalis. Verum in hoc quoque secundo assumpto
intendit de anno 1714 quod
libet requiri, ut de principio non constet, ut ultra adducatur
opus superius, in f. Quodque firmat. Rot. cor. Cerro decr. 19
506, num. 5, & decr. 87, num. 10, in recept. decr. 14, num. 2, p.
3. decr. 543, num. 2. C. decr. 56, num. 10, part. 7.

- Respicentes vero decreta Vicelegatorum, & iporum
decretorum remissiva caufarum ad Tribunal Camerae, citata
etiam *summario praef. n. 2.* ex ministris predictam confundit inueni
te immemorabilem probant, quippe ex illis, quamvis nu
mero plures, de quorum habita fuit ratio, cum reliqui vel
fint simplices fides informes, adeoque reiciunt, ut legi
time hominibus compulsi. Rot coram Ubald. dec. 75. i. cum aliis
20 in Nullius seu Fulden. Jurisdictionis 28. Junii 1700. *S. Longe*
veri minorum, coram R.P.D. meo da la Tremouille, vel sunt
actus continentes decreta remissionis caufarum ad Curiam
Camerae, quae edita fuerunt ab ipsoferme dicta exercente
21 tunc temporis munus etiam Vicerecoris Carpenteriorum, quibus
propter, attempo ipsiusmodi intercessio, nihil defen
dendum venit, Rox. in Tolentina jurisdictionis super perti
ngentia Ecclesiarum. 6. Junii 1689. *S. eoque minus* cor. R.D.
meo Decano, & in Matrice, decimatum 7. Junii 1700. *S.*
ne modo, cora. R. P. D. de la Tremouille.

Stricte igitur ad dictos quantum actum legitimè compilatis
dictebant D.D. quod primus *d. summario n. 2. ist. B.* concer
nit caufam merè ordinariam reſcriptionis contracis, cuius
genus caufarum Praef. Camerae non pretendit cognoscere,
22 adeoque ab uno ad aliud nequit fieri illatio. *vulga te leg. Pa
ginianis ff. de min. secundis & quartis nn. 2. ist. D. & E.* im
portant remissionem caufa ad Tribunal Camerae vigore li
tis pendente jam prius ibidem introducto eodem consensu
partium, & per consequens remanent & hi inapplicabiles :
tertius vero eodem *ist. D. in ordine illo 5.* deprehendi non po
tuit, quam causam concernat, civitatem nempe, an crimi
nalem, excusarum vel ordinariam, idcirco uti aquivo
cusi, & dubius nullo pacto infervire valet ad prescribendam
jurisdictionem aliorum judicium contra d. exprefſam confu
tanum juris communis & municipalis. Rot cor. Bich. dec. 198.
23 *n. 14.* Rot cor. D. meo Anſfeld. dec. 31. nn. 15. & in Nullius seu
Fulden. jurisdictionis 28. Junii 1700. *S. quam sane*, cor. R.
P. D. meo da la Tremouille.

Tandem ergo miscit, qui accedit. *Glareus*

3. *Cognoscit causa fisci privatitudinem.*
4. *Sicut & causas privatorum in vim voluntarie, & expref
ſa submissio.*
5. *Non autem potest in omnibus privatorum causis indefinite*
jurisdictionem habere.
6. *Statutum Comitatus Venetiensis prohibet praedicti Camerae*
cognitionem caufarum inter privatos vertentium.
7. *Statutum a se Apolonica confirmatum, servandum.*
8. *Submissio quicunque curiis intelligi debet, ac curiis*
comptensibus.
9. *Theatricus Camera non cognoscit de causis privatorum vi
gore obligacionis Cameralis.*
10. *Institutum revocationis non suffragatur.*
11. *Institutum sub certo proposito concessionis, non suffragatur,*
nisi buſu modi praetemptio concubenter probetur.
12. *Confirmatio ad unum effectum obtenta, ad alios diversos effe
ctus extendi non potest.*
13. *Confirmatio dat rebus confirmare, non autem illud extender.*
14. *Conſuetudo contraria legi & statuto non probatur, nisi concur
rent coactio & acquiescentia.*
15. *Actus equoquo non invenientiam confundit in necnon suffragan
tur, & nam.*
16. *Confutatio specifici probanda est cum suis qualitatibus.*
17. *Actus legitimis non compulsi, nisi non probant.*
18. *Actus non juridictionales juris sufficientem habentes preva
lent alii alibi gefixi ab eis non resistunt.*
20. *Tessis deponentes sine requisitione globo, in cap. 1. de preter. in 6.*
non probant immemorabilem.
21. *Tessis mendaces non probant.*
22. *Produtio rituali respagat immemorabilem.*
23. *Maxime si titulus fuit revocatus.*
24. *Unicus actus, & solus rumor in contrarium, deſtitutus immem
orabilem confutandem.*
25. *Immemorabile exigit, ne nibil in contrarium nec viſum nec
auditus fuerit.*

DECISIO VII

Præfidiis: ex his enim quælibet observantia, que eidem elici potuerit, remanent prorsus interversa. Cravet. Cons. 31.3.
4. Surd. Cons. 33.9. a. 33. Rot. cor. Merlin. der. 99.9. s. in rev. Dec. 24.
n. 13.9. 13. & dec. 22.3. n. 1.9. in dicta Nullius seu Fulden. jurisdictionis et 28. Maii 1700. immemorabilis enim, cor. R.P.D.
meo de la Tremouille, & in Teraconensi jurisdictionis 27.
Iunii 1701. s. ne referat circa ha. cor. D. magno Cancellario
Mediolanen. itaut faleum in dubium venire nequeat, eadem
attendendam non esse in concursu alterius derivantis ex
actibus cum assentientia juris & flaturi gestis, quod sufficit,
ut preservatum dicatur iudicibus ordinariis in sua propria
jurisdictionis, Rota der. 86.7. post Tambrin. de jur. Abbat.
coram Cerro der. 106.116. 16. coram Rev. P. D. meo Ansaldo
dec. 31.16. & in dicta prima dec. 11. Maii 1699. s. cumque in contraria
rum. coram R. P. D. meo Lascaris.

et iuris consuetudine, quæ ex iusticiale debeat pati-
tur resistentiam juris communis, & statutariæ functionis ;
Martaletus denique locutus fuit de Präfide Provincie A-
quensis, qui à particularibus regulatur conuentibus
quocirca attendit non merentur pro decisio[n]e causis contro-
versiarum, in quo responderunt debitis dari, prout de jure & jux-
ta loci statutum, et manu[m] omnino conforme, ut opti-
mè concludit citatus domini M. mei Lanctete. s. final.

Et ita utruecunq[ue] iuris
cum officiis memorat p[ro]p[ri]etatis ex origina natura
cum antiqui procuratoris Cefalii, ut testatur Rot. in recent.
de s. 810. n. r. portet utique, & debet privativam subi[ci]tationem ad scifere in causis fieri interest primaria vel
secundaria concernentes, iuxta Text. in l. 2. v. 2. hoc inter-
dum, q[ui] no[n] quid in loc. publico, & in l. 2. part. 2. c. ubi caus. scifal.
Capyc. Galeor. respons. scifal. 1. per rot. Lar. alleg. scifal. 52. n. 1. r.
cum aliis per Rot. in dicta. Et ita utruecunq[ue] iuris

Et ita utraque parte &c.

R. P. D. DE OMANNA.
Carpentoracten. Jurisdictionis.

* Lune 15. Martii 1706.

A R G U M E N T U M.

Hec Decisio; que est confirmatoria praecedentia
ex defectu lesionis non esse locum restitutio-
grum adversus quatuor sententias conformes, &
se immemorabili consuetudini responderet.

S U M M A R I U M.

- ¹ *Estutio in integrum, cossante lesons, non datur.*
² *R. Praefex Cameræ successit in locum procuratoris Casaris,*
Decis. ad Theat. de Luca Vol. III.

Mantissa Decisio VIII. Lib. III.

que inter privatis vertuntur, quod magis concludit jurisdictionem dicti Praefidis ad solas fiscales lites restringat nullatenus posse absque partium consensu prorogari, cum statutum predictum ad unguem servandum sit, veluti in forma specifica a Sede Apostolica confirmatum, juxta tradita per Concil. ad stat. Eugenii in praed. n. 90. & seqq. Tondut de present. part. i. cap. 49. n. 6. in fin. Rot. coram Coccin. dec. 951. n. 29. in Breviariis nullitatis Testamenti 11. December 1702. & hoc autem coram R. P. D. meo Kannus. & 25. Januarii proxime predicti. s. evidenter coram me. Quin utriusque juris dispositio declinari valeat, vel ea generali submissione seu consensu jurisdictionem quacumque curiarum, & judicium expresse in contradicibus facti, aut ex tacita presumpta obligatione Camerali, vel ex concessionibus, & induitius Legatorum Avenionem, a Sede Apostolica confirmatis; generali enim submissio, sive expressa, sive tacita, non fecit intelligi. 8 test, quam de iure competentibus, & in quibus partes valent de iure convenient, ut clare tradidit Tondut de present. part. i. cap. 13. n. 76. & 77. & part. 2. cap. 49. sub n. 6. vers. his tamen non obstantibus, Gratian. dec. March. 180. n. 12. & 13. Zacc. de oblig. Cameral. 9. 7. n. 11. & seqq. et firmatae decisiones hujus causae: altera videlicet die 11. Maii 1699. s. nec huiusmodi, coram R. P. D. meo Lanceria, altera die 10. Junii 1701. s. huiusmodi, coram R. P. D. meo Caprara, altera die 10. Junii 1701. s. huiusmodi, coram R. P. D. meo Prioli; necnon posterioribus R. P. D. meo Prioli, prima nompa edita sub die 25. Iunii 1701. s. subfere, & secunda emanata die 8. Maii superioris anni, s. quoqua. Aliis namque si sola submissio de cetero resoluta est obligatione Camerali debetur consenserit operari in iurisdictionem quacumque Judicis, cuius authoritas est duntaxat, progravilis, sequestrerit inconveniens, quod omnes debitores in forma Camerali obligati possint conveneri coram Thefauro urbis iurisdictione quamvis nomine ad certas causas restrictas habente, quo nil abfundit a signari posset.

Quo vero ad præterea inducta Legatorum, aut sermo est de illo anno 1501. & cum istud veluti adversativum status, constitutioibus, confuetudini, & privilegiis, fuerit sequenti anno revocatum, nullum præterea iurisdictioni formaliter id tribuere valet, prout advertunt secundam dictio R. P. D. mei Lanceria sub die 8. Februario 1700. s. prater emis, nec non prima R. P. D. mei Prioli s. quoqua, & secunda coram edem s. non obstantibus, aut verò loquimur de altero anno 1555. & cum istud emanaret cum supposito, quod Praefidis Camerae coniuraverit privatorum causas cognoscere in vim dicta solius generali submissio, vel expresse, vel tacita, nullatenus sive opitulari valet, nisi præsupposita confutatio per Praefidem concuderetur probata fuerit, juxta præcedenter dicta in prima dictio R. P. D. mei Lanceria, s. & quoniam, & in prima dictio R. P. D. mei Prioli s. final.

Nou refragante, quod dictum posteriori induitum fuerit dupliciter a fan. mem. Alexandri VII. confirmatum; prima liquido confirmatio petita fuit ad præcium finem sahanni defectum Clericis, qui de natura officiis in praefide requirebatur; unde illa, upore ad unum præcium effectum obiecta, non potest aliis diversis extendi, ad text. in s. Episcoporum descriptione in 6. Rota coram Coccin. dec. 51. 4. n. 13. & seqq. coram Prioli dec. 270. n. 10. & in recent. p. 16. decr. 14. n. 11. & seqq. Posterior vero quamvis amplioribus concepta verbis, non eximit tamen præfidem ab onere, quod sibi in primis procedentis induiti confirmari incumbit, justificandi præsuppositam confuetudinem, cum effectus confirmationis sit robur ipsum. Pontificis confirmato superaddere non autem illius terminos egredi, vel novum aliquid trahere, Dec. in l. mera n. 3. ff. de iurisdictione omnium. Alexander conf. 123. n. 20. lib. 4. verf. cor. 107. nu. 12. lib. 1. Urecol. conf. 47. n. 2. Rot. coram Cocco dec. 25. n. 15. in rec. p. 6. decr. 58. num. 39. & seqq. coram R. P. D. meo Ansaldo decr. 61. num. 7. in Melentiana juris epistola 2. Junii 1704. s. ex his antea coram me.

Veritate huiusmodi plusquam plene per præsidis defensiones recognita, onus in præteritis aliumpartem probandi præfides tempore circa hominum memoriam confuevit, causas privatorum etiam in vim date generali submissiois cognoscere; at vero alius in ipso instanti occubuit, nulla enim præterea immemorabilis probatio elici valuit ex actibus, qui numero plus affectebantur; nam illi respondentes actum simpliciter iurisdictionis per præfides exercite in causa privatorum, cum non probrent effectuari cum qualitate difensio alterius ex partibus, & cum subfecta cognitione, & acquiescentia, remanent incepti ad probandam confuetudinem, cui communis, & municipalis sanctio restituit, Surd. cor. 3. 93. n. 24. Rot. in rec. p. 10. dec. 165. n. 16. co-

Super Mat. de Jurisdictione, &c.

fortius, quia primum ex dictis induit revocatum fuit de anno 1502, veluti contrarium confuetudini tunc usque contra Cameram obseruant, & deinceps tot tantique actus dicta antiqua confuetudini iurisque dispositionis conformes emanarunt, id quod contraria immemorabilem confuetudinem evanitam prorsus, & improbabilem reddidit; nam add. ad Gregor. dec. 5. lit. B. Rota coram c. 5. nu. 23. lib. 1. Rota coram Bich. dec. 290. n. 30. & decr. 58. nu. 20. & coram Zarath. dec. 21. n. 12. & seqq. cum de illis substantia sit, quod numerum aliquid ne vixum nec auditum fuerit in oppidum, ad Tex. in Innamo ubi glo. verba temporalia, in fin. de reg. iur. add. ad Greg. dec. 198. n. 13. Rot. in rec. p. 14. decr. 115. n. 9. cum aliis in d. Hispan. tunc præfendit in choro, & capitolo super remissoria, s. exterum in fin. edita.

R. P. D. DELLA TREMOILLE.

Nullius, seu Fulden. Jurisdictionis.

Luna 28. Junii 1700.

ARGUMENTUM.

Quod Abbatia Fulden. sit nullius. & Abbas in ea habeat nativam iurisdictionem una cum Territorio separato a Diocesi Heribopolen. in hac decisione plenissime comprobatur in qua etiam de multiplicitibus Privilegiis, & actibus, ex quibus talis Jurisdictione defumatur; & demum quod eadem Jurisdictione possit acquiri, vel per immemorabilem, vel per quadregenariam cum titulo; & qualis titulus ad hunc effectum sufficit.

SUMMARIUM.

- 1 A bhatia eredita, antequam Episcopatus, & Diocesis offer in rerum natura, a prima sua origine dicitur habuisse nativam libertatem, & Territorium proprium exceptum. quod habet iurisdictionem quasi Episcopalem. & n. 37.
- 2 Monasterium Fuldensis confirmata copia de anno 740. & ab sol. tum fuit anno 744.
- 3 Episcopatus Heribopolensis fuit arrestitus, & stabilitus de an. 751.
- 4 Dictus Episcopatus non erat adiutor in se tempore Sancti Kiliani, nam hic non fuit constitutus certa sedis Episcopatus, sed ranscopus de anno 636. misus ad annuncianendum Evangelium Francie genitus.
- 5 Ad foundationem novi Episcopatus, quoniam requirantur res ipsorum.
- 6 S. Kilianus dicobatus Episcopus regionarius.
- 7 Eborardus fuit primus Episcopus Heribopolensis de an. 751.
- 8 Reuicinus autoribus Spondani, & Elenzini afferentum, quod S. Kilianus fuit Episcopus Heribopolensis.
- 9 Ille Eborardus Episcopus, qui se de anno 747. subscripsit, quando fuerunt constitutae fides Abbatia Fuldensis, non fuit S. Eborardus Episcopus Heribopolensis.
- 10 Abbatia Fuldensis, utpote eredita ante Episcopatum Heribopolensem, non potuit esse de Diocesi sed de Episcopatus, sed habuit a principio suam nativam libertatem.
- 11 Confine idem offe non patet cum re confinata.
- 12 Abbatia Fuldensis, utpote pro confine Episcopatus Heribopolensis, dicitur extra eius Territorium.
- 13 Diuina Imperialis totius Germania, ex circulis scilicet a Maximiliano Imperatore, ponit Episcopatus Heribopolensem in circulo Flandria, Fulensem vero Abbatiam in circulo circulo Rheno superiori.
- 14 Et ex his divisione facta ab eo, ad quem spectabat confines terrarum determinare, dicitur dicitur abbatiam non esse de Episcopatu Heribopolensi.
- 15 Diocesis propria Abbatia Fuldensis fuit semper designata sub nomine Parochie, & Buchonia fuit denominata Parochia S. Bonifaci.
- 16 Abbatia Fuldensis, utpote fundata ante erectionem sedis Heribopolensis, remansit nullius Diocesis.
- 17 Receptio sub immediate protectione sedis Apostolicae, & B. Petri, efficit, ut nativa plenaria libertas Monasterio, & Abbatia quiesca dicatur.
- 18 Si Pontifex probabilit, ut nullus in Monasterio potestarem, & authoritatem exercere possit; ex hoc sequitur, quod Abbatia sit nullius, ne sub iurisdictione Episcopi.
- 19 Diocesis, quamlibet, omnem etiam minimum ultimum iurisdictionis comprehendit.
- 20 Si Abbatia tunc tributa potestas permittit alio Episcopo, ut Dicr. ad Thes. de Luca Vol. III.